

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 11

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Правова держава: досвід, можливості,
механізми формування в сучасній Україні”,
м. Київ, МАУП, 24 квітня 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 28.05.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 11: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Правова держава: досвід, можливості, механізми формування в сучасній Україні”, м. Київ, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 362 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Сітуха С. Д. Побудова правової держави в сучасній Україні.....	200	Комаров О. В. Правовий статус слідчих підрозділів органів внутрішніх справ України.....	250
Слободян С. І. Природа громадської думки як інструмент інформаційно- комунікативного впливу в демократичній правовій державі.....	204	Кулик М. С., Руть Ю. В. Значення психології профайлінгу для юридичної освіти.....	254
Шашкова-Журавель І. О. Міжнародно-правові аспекти запобігання та протидії примусовій праці.....	210	Лісовська Ю. П. Інформаційна безпека за умов побудови інформаційного суспільства в Україні.....	259
Швець Н. Г. Методичне забезпечення права на перепідготовку кадрів.....	214	Лушер В. В. Поняття механізму адміністративно-правового забезпечення інформації в органах прокуратури України.....	262
Аріфходжаєва Т. Б. Теоретико-методичні основи формування недержавних пенсійних фондів в умовах сьогодення.....	216	Матвієнко О. С. Сучасний стан трудового законодавства України.....	265
Гусейнов Мохлат Йолчу огли Податково-фінансові засоби державного управління соціально-економічним і промисловим розвитком.....	221	Ничипоренко О. В. Захист прав і законних інтересів платників податків.....	269
Жарков В. О. Мультикультуралізм як поняття юридичної науки.....	227	Поліщук М. Г. Захист прав громадян в юридичному процесі.....	272
Живицька Л. І. Юрисдикційність (підвідомчість) справ про адміністративні правопорушення.....	231	Проскуракова А. Ю., Руть Ю. В. Фізіогномічні ознаки та їх зв'язок з ознаками психологічного портрету.....	274
Живицький В. А. Податкова служба як соціально-правовий інститут.....	235	Рябоволенко Н. В. Порядок формування ціни как денежного выражения стоимости товаров, услуг предприятия.....	280
Заросило Н. В. Взаємодія громадянського суспільства і місцевого самоврядування.....	239	Шаповалов А. В. Актуальні проблеми здійснення відбору кадрів до органів прокуратури України.....	283
Карачевська О. Л. Особливості професійного вигорання серед психологів та соціальних працівників наркологічних реабілітаційних закладів.....	241	Журбенко М. В. Структура та функції Національного банку України.....	286
Кирилюк Ю. В. Нова наука брахіологія та доцільність її використання в юридичній освіті.....	246	Круглій Д. В. Зовнішня заборгованість та її вплив на фінансову безпеку України.....	290
		Мельник Ю. І. Амністія та помилування в Україні.....	293

ЗАХИСТ ПРАВ ГРОМАДЯН В ЮРИДИЧНОМУ ПРОЦЕСІ

Становлення і розвиток української державності, вип. 11, с. 272–273

Цілим рядом міжнародних нормативних актів передбачено, що кожен громадянин, який звинувачується у скоєнні злочину чи іншого правопорушення, має право захищати себе особисто або використовувати правову допомогу захисника. Ст. 14 міжнародного пакту про громадські та політичні права передбачає, що обов'язками будь-якої держави є створення таких гарантій, щоб кожен, чії права порушені, мав право захищати себе в суді чи іншому компетентному органі. Крім того, громадянин, якщо бажає, повинен мати захисника, який захищатиме його особисто чи його інтереси також у будь-якому компетентному органі.

У прийнятих Восьмим конгресом Організації Об'єднаних Націй Основних принципах, що стосуються роботи юристів у будь-якій державі, передбачено, що кожен громадянин будь-якої держави має право звертатися за захистом своїх прав до юристів. Юристи, які можуть дати правову оцінку фактам щодо винуватості або невинуватості громадянина, мають право захищати його. При цьому зазначено, що громадянин може звертатися до юристів за допомогою на будь-якій стадії юридичного процесу, тобто при порушенні справи, при складанні протоколу про адміні-

стративне правопорушення, при розгляді справи в суді або інших компетентних органах.

У згаданому міжнародному документі також передбачено, що кожен суд або адміністративний орган, у якому визнається право на участь адвоката, не повинен відмовляти громадянину у захисті його прав самостійно або за допомогою адвоката. Разом з тим у цьому документі зазначено, що в окремих випадках юристу може бути відмовлено у захисті прав громадян у зв'язку з його некомпетентністю відповідно до національного законодавства будь-якої країни.

В Європейській конвенції з прав людини проголошено також ряд принципів, які передбачають можливість захисту прав громадян. Перший принцип — це принцип рівних можливостей (Принцип 1 ст. 6). Відповідно до вимог такого принципу кожна сторона, яка бере участь у юридичному процесі, повинна мати рівні можливості для представлення доказів у суді.

Суд має дослідити аргументи кожної сторони та докази, які нею представлені. При цьому вони мають розглядатися без надання переваг тій чи іншій стороні на будь-якій підставі.

У цій конвенції визнано, що порушеннями прав людини є такі факти:

- суд ухвалив рішення посиляючись на аргументи, про які не було відомо одній зі сторін процесу;
- одна зі сторін процесу не мала доступу до документів, що були у справі;
- одну зі сторін процесу було позбавлено можливості надати свої докази в суді;
- у судовому засіданні було розглянуто докази, які представила одна сторона;
- одна зі сторін процесу не була належним чином поінформована про дату, коли і де має відбутися слухання справи;
- одна зі сторін була відсутня на судовому засіданні або на одному з етапів розгляду справи.

В Україні відповідно до ст. 59 Конституції України кожен громадянин має право на правову допомогу.

Також зазначено, що в окремих випадках правова допомога надається безкоштовно. Про безкоштовну юридичну допомогу йдеться в ряді інших нормативних актів.

При цьому також зазначено, що громадянин має право самостійно вибирати собі захисника. Право на захист в Україні забезпечують адвокати. Разом з тим в Основному Законі України (ст. 61) передбачено, що юридична відповідальність особи має індивідуальний характер. Тобто і захист громадянина має носити індивідуальний характер. На відміну від інших видів відповідальності (громадської, моральної, сімейної, політичної та ін.), юридична відповідальність встановлюється в Україні тільки в юридичному процесі. Цей процес визначено спеціальними юридичними нормами, які визначають процедури притягнення до відповідальності та захисту громадян в юридичному процесі.